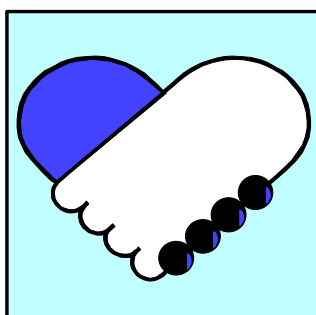

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
DLA MIASTA I GMINY MROCZA
NA LATA 2019-2021” za 2019 rok**

Zgodnie z art. 176 pkt.1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2019 poz. 1111 ze zm.), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Uchwałą Nr XVII/63/2019 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 26 kwietnia 2019 roku został przyjęty kolejny Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Mroczy na lata 2019-2021.

Art. 179 wspomnianej ustawy oraz Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Mroczy na lata 2019-2021, wskazują obowiązek składania Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Na podstawie art. 10 w/w ustawy i Uchwały nr XIII/121/2011 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 28 października 2011 roku sprawie zmiany statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy, MGOPS jest realizatorem pracy z rodziną w zakresie określonym w powołanej wyżej ustawie na terenie Gminy Mroczy.

Na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2019 poz. 1111 ze zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2012 roku, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej burmistrz zapewnia **wsparcie**, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do integracji rodziny.

Zgodnie z art. 8 ust.2 w/w ustawy wspieranie prowadzone jest w formie:

- 1) Pracy z rodziną,**
- 2) Pomocy w opiece i wychowaniu.**

W ramach wsparcia rodzina może zostać objęta działaniami:

- 1) Instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 2) Placówek wsparcia dziennego,
- 3) Rodzin wspierających.

I. PRACA Z RODZINĄ prowadzona jest w formie:

1. Konsultacji i poradnictwa specjalistycznego
2. Terapii i mediacji
3. Usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych
4. Pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego
5. Organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”

Ad. 1-2 Poradnictwo psychologiczne, terapia i mediacje

Od marca 2012 roku w MGOPS w Mroczy organizowane jest poradnictwo psychologiczne dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Poradnictwo specjalistyczne było świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

1) Poradnictwo specjalistyczne było świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują

potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Psycholog przyjmował po uprzednim uzgodnieniu terminu z pracownikiem socjalnym w czwartki (pierwszy i trzeci miesiąc) od godziny 9.00 – 14.00.

Przez cały okres sprawozdawczy organizowane było poradnictwo psychologiczne dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym terminy i godziny realizacji dostosowano do potrzeb i czasu pracy osób korzystających ze specjalistycznej pomocy psychologicznej. W okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 zrealizowano łącznie 120 godzin. Przyjęto 275 osób zgłaszających się osobiście lub kwalifikowanych przez pracowników MGOPS w Mroczu (115 kobiet, 1 mężczyzn, 26 osób niepełnosprawnych, 159 dzieci, 0 starszych). Jednocześnie należy zauważyć, że jest duże zapotrzebowanie na tę formę pomocy.

Tabela 1. Tabełaryczne przedstawienie wykonania poradnictwa:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	Łącznie
Ilość godzin	96	120	120	120	456
Ilość przyjętych osób, w tym:	273	305	213	275	1066
Kobiet	145	156	129	115	545
Mężczyzn	60	43	17	1	121
Dzieci	68	103	87	159	417
Osoby niepełnosprawne	72	141	93	26	332
Osoby Starsze (pow. 60/65 r.ż.)	0	12	6	0	18

Źródło danych: MGOPS Mroczu

Problemy, z którymi zgłaszały się osoby zainteresowane pomocą psychologiczną i wsparciem:

- od hazardu i inne uzależnienia behawioralne,
- Niepowodzenia szkolne,
- Problemy małżeńskie,
- Depresja małżonka,
- Uzależnienie od alkoholu: męża, konkubenta, zony i uświadomienie sobie swojego współuzależnienia,
- Uzależnienie od alkoholu męża, konkubenta, nastoletnich dzieci,
- Agresja wobec członków rodziny,
- Niepowodzenia szkolne dzieci,
- Problemy rodzinne, finansowe,
- Problemy w radzeniu sobie ze stresem i przeciążeniem emocjonalnym,
- Trudności wychowawcze, w radzeniu sobie z wychowaniem i opieką nad dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie i fizycznie,
- Uzależnienie od środków psychoaktywnych,
- Lęki i problemy egzystencjonalne,
- Trudności w radzeniu sobie z rozłąką wynikającą z podjęcia pracy za granicą,
- Problemy zdrowotne, nastroje depresyjne, myśli samobójcze,
- Konflikty sąsiedzkie,
- Trudności w relacjach w rodzinie,
- Trudności związane z bezrobociem, nieumiejętność znalezienia pracy,
- Brak poczucia bezpieczeństwa w obecnej sytuacji życiowej,
- Problemy finansowe, długi, brak perspektyw na spłacenie kredytów,
- Inne wynikające z ubóstwa, nieporadności a także nasilającej się patologii.

Realizowano porady, mediacje, interwencje kryzysowe, wprowadzano elementy Akademii Rodzica i prowadzono terapię rodzinną (4 rodziny).

Wydawano skierowania do specjalistów psychiatrów, neurologów i logopedów, PPPP w Nakle nad Notecią, WZZP w Bydgoszczy i innych.

Zrealizowano jeden wyjazd o charakterze terapeutyczno-wspierającym dla osoby niepełnosprawnej, leżącej.

Przekazywano materiały edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne.

W szczególnie trudnych przypadkach wymagających dalszej interwencji i pomocy psychologicznej zwrócono uwagę na możliwość korzystania z systematycznej dalszej pomocy i wsparcia w Punkcie Interwencji Kryzysowej przy MGOPS w Mroczy.

2) Punkt Interwencji Kryzysowej Mroczy

Uchwałą Nr XXXI/265/2012 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 28.12.2012 r. w sprawie zmiany Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy powołano Punkt Interwencji Kryzysowej, działający przy MGOPS w Mroczy, w którym przyjmował psycholog (pierwszy czwartek miesiąca) - łącznie w okresie sprawozdawczym 12 godzin. W ramach działania Punktu Interwencji Kryzysowej przyjęto 12 osób (indywidualne zgłoszenia i przez pracowników MGOPS).

Tabela 2. Tabelaryczne przedstawienie wykonania poradnictwa w PIK:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	łącznie
Ilość godzin	12	12	12	12	48
Ilość przyjętych osób, w tym:	12	12	12	12	48
Kobiet	12	12	11	11	46
Mężczyzn	0	0	1	1	2
Dzieci	0	0	0	0	0
Osoby niepełnosprawne	3	3	3	3	12
Osoby Starsze (pow. 60/65 r.ż.)	0	0	0	0	0

Źródło danych: MGOPS Mroczy

Problemy, z którymi zgłaszały się osoby zainteresowane pomocą psychologiczną i wsparciem: konflikty małżeńskie, trudności w relacjach rodzinnych, finansowe (brak możliwości spłaty kredytów), problemy alkoholowe w rodzinie, uzależnienie od hazardu, problemy wychowawcze, trudności w relacjach z nauczycielami dzieci, problem używania środków psychoaktywnych przez nastoletnie dziecko, problemy po rozwodzie wynikające z trudnych relacji z byłym mężem, trudności i niepowodzenia szkolne dzieci, trauma związana z przebyciem poważnej choroby, trudności w radzeniu sobie w opiece nad niepełnosprawnymi dziećmi.

3) Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią

Tabela 3 Liczba porad psychologicznych, terapeutycznych udzielonych w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Nakle nad Notecią dla mieszkańców Powiatu Nakielskiego

Liczba porad, psychologicznych i terapeutycznych udzielonych w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej	2017	2018	2019
Terapeuta	Brak danych	867	1077
W tym osób z terenu Gminy Mroczy	6	4	16
Psycholog	Brak danych	346	355
W tym osób z terenu Gminy Mroczy	6	3	16

Źródło: opracowanie własne PCPR Nakło nad Notecią

Ad. 3 Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych

1) Realizacja Usług opiekuńczych

Zgodnie z art. 50 ust. 1-6 osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Opłata jest pobierana zgodnie z Uchwałą Nr XLVI/380/2018 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 20 kwietnia 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz trybu ich pobierania zmienioną Uchwałą Nr VIII/73/2019 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 7 czerwca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz trybu ich pobierania. Koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosi 17,00 zł, natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych – 70,00 zł, zmienioną Uchwałą Nr XIII/122/2019 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz trybu ich pobierania. Usługi opiekuńcze realizowane są we wszystkie dni robocze i przyznaje się je na mocy decyzji Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy. Usługi są świadczone na zasadzie odpłatności. Odpłatność ustala się w zależności od posiadanego dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu w rodzinie, określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dla osób wymagających tej formy pomocy w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy. Usługi świadczone były przez 4 osoby. W okresie od I do XII 2019r. przedmiotową pomoc świadczone w 18 środowiskach. Wykonano 6 088 świadczeń/godzin na kwotę 90 382,48 zł. Ogólny koszt zadania w 2019r. wyniósł 163 973,62 zł. Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców wyniosła 14 554,39 zł.

W związku z brakiem wniosków/potrzeb ośrodek nie realizuje specjalistycznych usług opiekuńczych.

Tabela 4 Tabelaryczne wykonanie usług opiekuńczych:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ilość środowisk	13	14	14	18
Ilość świadczeń/godzin	4 328	5 467	6 698	6 088
Kwota świadczeń (MPiPS)	52 885	65 241	70 797	90 382
Ogólny koszt zadania (MPiPS)	74 057	95 270	118 046	163 974
Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców	10 084	14 304	12 497	14 554

Źródło danych: MGOPS Mroczy

2) Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, że ośrodki pomocy społecznej w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego czy innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. Przy określeniu komu przysługuje pomoc w formie usług specjalistycznych zastosowanie ma ogólna zasada dotycząca usług, zapisana w ustawie o pomocy społecznej. Zasada ta wskazuje, że pomoc w formie usług specjalistycznych może być przyznana osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w miejscu zamieszkania osoby (gmina), która potrzebuje pomocy.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą obejmować:

1. Uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza:

a) kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, w szczególności takich jak:

- samoobsługa, zwłaszcza wykonywanie czynności gospodarczych i porządkowych, w tym umiejętność utrzymania i prowadzenia domu,
- dbałość o higienę i wygląd,
- utrzymywanie kontaktów z domownikami, rówieśnikami w miejscu nauki i pracy oraz ze społecznością lokalną,
- wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji,

b) interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, w tym:

- pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych - poradnictwo specjalistyczne, interwencje kryzysowe, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne,
- ułatwienie dostępu do edukacji i kultury,
- doradztwo, koordynacja działań innych służb na rzecz rodziny, której członkiem jest osoba uzyskująca pomoc w formie specjalistycznych usług,
- kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z osobami bliskimi,
- współpraca z rodziną – kształtowanie odpowiednich postaw wobec osoby chorującej, niepełnosprawnej

c) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w tym:

- uzyskaniu świadczeń socjalnych, emerytalno-rentowych,
- w wypełnianie dokumentów urzędowych,

d) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, w tym:

- w szukaniu informacji o pracy, pomoc w znalezieniu zatrudnienia lub alternatywnego zajęcia, w szczególności uczestnictwo w zajęciach warsztatów terapii zajęciowej, zakładach aktywności zawodowej, środowiskowych domach samopomocy, centrach i klubach integracji społecznej, klubach pracy,
- w kompletowaniu dokumentów potrzebnych do zatrudnienia, w przygotowaniu do rozmowy z pracodawcą, wspieranie i asystowanie w kontaktach z pracodawcą,
- w rozwiązywaniu problemów psychicznych wynikających z pracy lub jej braku,

e) pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi, w tym:

- nauka planowania budżetu, asystowanie przy ponoszeniu wydatków,
- pomoc w uzyskaniu ulg w opłatach,
- zwiększanie umiejętności gospodarowania własnym budżetem oraz usamodzielnianie finansowe.

2. Pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia, w tym:

a) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,

- b) uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych,
- c) pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece,
- d) pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
- e) w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmiana opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, a także w utrzymaniu higieny,
- f) pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia,
- g) pomoc w dotarciu do placówek rehabilitacyjnych.

3. Rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- a) zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii,
- b) współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wielostronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług.

4. Pomoc mieszkaniowa, w tym:

- a) w uzyskaniu mieszkania, negocjowaniu i wnoszeniu opłat,
- b) w organizacji drobnych remontów, adaptacji, napraw, likwidacji barier architektonicznych,
- c) kształtowanie właściwych relacji osoby uzyskującej pomoc z sąsiadami i gospodarzem domu.

5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rewalidacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (ale także usługi specjalistyczne dla pozostałych grup) są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: m.in. psychologa, pedagoga, logopedy, pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć te usługi. Dodatkowo, specjaliści świadczący usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi muszą posiadać co najmniej półroczny staż: m.in. w szpitalu psychiatrycznym, w środowiskowym domu samopomocy, domu pomocy społecznej dla osób z upośledzeniem umysłowym, placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami rozwoju lub upośledzeniem umysłowym. Usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą także świadczyć osoby, które nabyły doświadczenie pracując już w ramach tego rodzaju usług.

Zgodnie z art. 50 ust. 6 i 7 ustawy o pomocy społecznej Rada Gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określił, w drodze rozporządzenia, rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych i kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, uwzględniając sytuację materialną tych osób.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były dla 5 dzieci – świadczone w miejscu zamieszkania, przez następujących specjalistów: pedagoga, terapeutę, logopedę, instruktora terapii behawioralnej, terapeutę terapii sensorycznej, przy czym wykonano 551,5 świadczenia/godzin, na łączną kwotę 37 603,46 zł; kwota wpłacona przez świadczeniobiorców – 2 659,24 zł.

SUO są świadczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Tabela 5 Tabelaryczne przedstawienie wykonania SUO:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ilość środowisk	4	5	3	5
Ilość świadczeń/godzin	910	786	532	552
Kwota świadczeń	60 239	36 427	36 038	37 603
Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców	4 323	3 636	3 573	2 659

Źródło danych: MGOPS Mroczka

Ad. 4 Pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego

1) Nieodpłatna pomoc prawna

Od początku roku 2016 na terenie całej Polski funkcjonuje system darmowej pomocy prawnej. Jest to rezultat wejścia w życie ustawy przygotowanej w Ministerstwie Sprawiedliwości zakładającej stworzenie ogólnopolskiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Zgodnie z uchwaloną dnia 5 sierpnia 2015 r. ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (tj. Dz.U. 2019 poz. 294), stworzony został dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej osobiście przez adwokata lub radcę prawnego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach, z ich upoważnienia, aplikanta adwokackiego lub aplikanta radcowskiego, w lokalach udostępnionych przez gminy lub powiaty. Natomiast w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe porad udzielają także doradcy podatkowi – w zakresie prawa podatkowego, z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz absolwenci wyższych studiów prawniczych (posiadający co najmniej trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej).

Łącznie utworzone zostały 1524 punkty na terenie całego kraju (minimum 2 w każdym powiecie).

Dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej został zapewniony od 1 stycznia 2016 roku i był realizowany także w 2019 roku

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- 1) poinformowanie osoby fizycznej, zwanej dalej "osobą uprawnioną", o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowoadministracyjnym lub
- 2) wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego lub
- 3) sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym, lub
- 3a) nieodpłatną mediację lub
- 4) sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje osobie uprawnionej, która **nie jest** w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

1. Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. Oświadczenie, o którym mowa w pkt 1, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osób trzecich.
3. Administratorem danych osobowych zawartych w oświadczeniu jest starosta.

Nieodpłatna mediacja obejmuje:

- 1) poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- 2) przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- 3) przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- 4) przeprowadzenie mediacji;
- 5) udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Nieodpłatna mediacja **nie** obejmuje spraw, w których:

1. Sąd lub inny organ wydał postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego;
2. Zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.
3. Nieodpłatna mediacja może być prowadzona pomiędzy stronami dążącymi do polubownego rozwiązania sporu. Stroną inicjującą przeprowadzenie nieodpłatnej mediacji może być wyłącznie osoba uprawniona.

Termin wizyty ustalany telefonicznie pod nr 52 325 17 24 lub przy pomocy poczty elektronicznej: ewelina.ciszewska@pcpr-naklo.pl

*Z porad może skorzystać każda osoba, której **nie** stać na odpłatne porady i która złoży stosowne oświadczenie.*

Tabela 6 Liczba porad prawnych, udzielonych w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Nakle nad Notecią dla mieszkańców Powiatu Nakielskiego

PUNKT W POWIECIE NAKIELSKIM	Liczba udzielonych porad prawnych w 2017 r.	Liczba udzielonych porad prawnych w 2018 r.	Liczba udzielonych porad prawnych w 2019 r.
Mrocza: budynek UMiG Mrocza ul. Plac 1 Maja 20	174	11	105
RAZEM	1235	11	439

Źródło: opracowanie własne PCPR Nakło nad Notecią

W 2019 nieodpłatną pomoc prawną i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie realizowano w Gminie Mrocza w Budynku Urzędu Miasta i Gminy Mrocza Plac 1 Maja 20.

Zadanie nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie zgodnie z Uchwałą Zarządu Powiatu Nakielskiego zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią, do którego należy zgłaszać wszelkie uwagi, postulaty oraz skargi dotyczące realizacji zadania.

Tabela 7 Dane dotyczące liczby udzielonych porad prawnych w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w Mroczu w budynku Urzędu Miasta i Gminy Mrocza:

Informacja zbiorcza za okres od 1.01 do 31.12.2019 roku	
Liczba osób, którym udzielono pomocy	105
Dziedzina prawa, z której udzielono nieodpłatnej pomocy prawnej:	Prawo rodzinne – 21 osoby Praw pracy - 4 Prawo cywilne – 74 osób Prawo ubezpieczeń społecznych, prawa do opieki zdrowotnej – 3 osoba Prawo karne – 2 Prawo administracyjne z wyjątkiem prawa podatkowego-1

Forma udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej	Poinformowanie o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących uprawnieniach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem sądowym – 105 osób wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego- 1 sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030 ze zm.), z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym- 2 sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowoadministracyjnym-2
Czas poświęcony na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej	Do 15 min- 1 Powyżej 15 min do 30 min – 17 osób Powyżej 30 min do 45 min – 66 osób Powyżej 45 min do 60 min- 16 Powyżej 1 godziny do 1 godzina 30 min – 5 osoba
Wiek osób korzystających z nieodpłatnej pomocy	Powyżej 18 do 25 lat- 5 Powyżej 25 do 35 lat- 17 osoba Powyżej 35 do 45 lat – 18 osoby Powyżej 45 do 55 lat- 18 Powyżej 55 do 60 lat – 19 osoby Powyżej 60 do 65 lat – 12 osoby Powyżej 65 do 75 lat – 14 osoby Powyżej 75 do 85 lat – 2 osoby
Płeć osób korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej	Kobieta – 75 Mężczyzna - 30
Wykształcenie osób korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej	Wyższe II stopnia – 8 osób Inżynier, licencjat- 1 Średnie ogólnokształcące- 7 Średnie zawodowe- 23 Zasadnicze zawodowe- 45 Podstawowe- 18 Gimnazjalne- 3

Średni miesięczny dochód netto na osobę w gospodarstwie domowych osób korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej	Do 600zł- 22 Powyżej 600 zł do 1000 zł- 36 Powyżej 1000 zł do 1500 zł- 18 Powyżej 1500 zł do 2000 zł- 8 Bez dochodu- 4 Powyżej 2000 zł- 2
Źródło dochodu w gospodarstwie domowym	Praca- 37 Na utrzymaniu rodziny- 10 Prowadzący działalność gospodarczą- 13 Emerytura- 28 Renta z tytułu niezdolności do pracy- 4 Renta socjalna- 2 Zasiłki- 10 Inne- 4 Alimenty – 3 zasiłek dla bezrobotnych/ stypendium finansowane z Funduszu Pracy- 2
Liczba członków gospodarstwa domowego osób korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej	Gospodarstwo jednoosobowe – 9 osoba Gospodarstwo dwuosobowe – 38 osoby Gospodarstwo trzyosobowe – 20 osoby Gospodarstwo czterosobowe – 18 osoba Gospodarstwo pięciosobowe – 7 osoba Gospodarstwo sześćosobowe - 5 7 lub więcej osób w gospodarstwie – 8 osób
Miejsce zamieszkania osób korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej	Wieś – 63 osób Miasto do 10 000 mieszkańców – 42 osób

Źródło: opracowanie własne PCPR Nakło nad Notecią

2)Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mroczy

Celem Punktu jest: działalność edukacyjna, promocyjna, profilaktyczna, diagnostyczna a także informacyjna w zakresie przemocy, np.: o sposobach zawiadamiania organów ścigania, instytucjach wsparcia społecznego o istniejącym problemie przemocy oraz informowanie ofiar przemocy o ich prawach i sankcjach dla sprawców, wskazywanie ośrodków udzielających schronienia ofiarom; udzielanie informacji na temat adresów instytucji, organizacji, stowarzyszeń, fundacji wspierających ofiary przemocy, współpraca ze szkołami, instytucjami wsparcia społecznego w zakresie objętym specyfiką działań punktu.

Dostęp do Punktu jest powszechny i bezpłatny. Dyżury kuratorów odbywały się we wtorki i 1 poniedziałek w godz. od 15.00 do 18.00.

W ramach tego Punktu w 2019 r. 2 Kuratorów Zawodowych Sądu Rejonowego w Nakle n/Not. II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Nakle n/Not. pełniło dyżury w budynku przy ul. Łąkowej 7 w Mroczy, korzystając z lokalu udostępnionego przez tut. Ośrodek.

łącznie odbyło się 48 dyżurów, każdy w wymiarze 3 godzin zegarowych, co dało ogółem 144 godziny dyżurowe. Przyjęto łącznie 101 osób.

Tabela 8 Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania w Punkcie Konsultacyjno-Interwencyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ilość dyżurów	50	48	48	48
Ilość godzin zegarowych	150	144	144	144
Ilość przyjętych osób, z tego:	177	142	96	101

Kobiety		-	44	48
Mężczyźni	-	-	52	53
Osoby niepełnosprawne	-	-	3	2
Osoby starsze	-	-	4	11

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Ze zgłaszającymi się osobami:

- przeprowadzono rozmowy w zakresie wsparcia emocjonalnego,
- przeprowadzono rozmowy informacyjne dotyczące sposobu reagowania na przejawy agresji, przemocy ze strony członków rodziny, praw osób poszkodowanych przestępstwem z art. 207 kk,
- redagowano pozwы o rozwód, separację, wnioski w zakresie innych czynności prawnych (zmiana orzeczonej kary ograniczenia wolności na zastępczą karę grzywny i jej rozłożenie na raty),
- redagowano odwołania na pisma urzędowe, procesowe,
- udzielano informacji z zakresu wybranych zagadnień z Kodeksu Karnego, Kodeksu Karnego Wykonawczego, Kodeksu Rodzinnego i Cywilnego, postępowania przed sądem, sposobu wnioskowania o zwolnienie z kosztów składania wniosków, o powołanie pełnomocnika,
- redagowano wzory wniosków doniesień o popełnieniu lub podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk,
- na terenie Sądu Rejonowego w Nakle odbyły się dyżury kuratorów zawodowych w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Poszkodowanym Przestępstwem.

Kuratorzy brali udział w szkoleniach z zakresu doskonalenia wiedzy i umiejętności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ad. 5 Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy realizował w 2019 roku Projekt pn.: „Aktywni Teraz – program ułatwiający powrót do aktywności w partnerstwie na rzecz rozwoju „GINEKA Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPKP Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Oś Priorytetowa RPKP.09.00.00 – Solidarne Społeczeństwo

Działanie RPKP.09.02.00 - Włączenie społeczne

Poddziałanie RPKP.09.02.01 – Aktywne włączenie społeczne

Okres realizacji 02.01.2019 – 31.12.2019

Projekt realizowany był w partnerstwie przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Kobiet – Gineka oraz Gminę Mrocza, natomiast MGOPS w Mroczy był realizatorem.

Celem projektu była aktywna integracja społeczno-zawodowa 34 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz 100 osób z otoczenia z terenu Miasta i Gminy Mrocza w oparciu o PAL z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej i zawodowej w okresie od 02.01-31.12.2019 r.

Projekt skierowany był do:

- a) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej,
- b) osób ze środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności z obszarów zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją,
- c) otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze, mieszkających w rozumieniu Kodeksu cywilnego lub pracujących lub uczących się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Projekt zakładał preferencje dla osób:

- a) doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego;
- b) ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- c) z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym osoby z

niepełnosprawnością intelektualną i osoby z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi;

d) korzystających z PO PŻ (indywidualnie lub jako rodzina);

e) zamieszkujących na obszarach zdegradowanych wyznaczonych w lokalnych programach rewitalizacji lub gminnych programach rewitalizacji.

Wsparciem objętych zostało również min. 100 osób z otoczenia uczestników PAL (tj. osoby spokrewnione lub niespokrewnione z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby z najbliższego środowiska osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Za otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym można uznać wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym).

Działania:

W ramach programu, wobec 34 uczestników, z którymi podpisane zostały umowy PAL, zastosowano następujące instrumenty aktywnej integracji:

1. Instrumenty Aktywizacji Zawodowej:

usługi wspierające aktywizację zawodową: organizacja i finansowanie usług wspierających udzielanych przez doradcę zawodowego;

2. Instrumenty Aktywizacji Edukacyjnej:

skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową;

3. Instrumenty Aktywizacji Społecznej:

- organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
- organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową
- organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną,
- wsparcie środowiskowe
- praca socjalna.

Projekt zakładał kompleksowe wsparcie uczestników poprzez zastosowanie siedmiu instrumentów aktywnej integracji z tym, że każda z osób uczestniczących w projekcie musiała skorzystać z co najmniej dwóch instrumentów aktywnej integracji, w ramach przygotowanej **Indywidualnej Ścieżki Reintegracji**.

Dodatkowo zaplanowano realizację następujących działań środowiskowych integrujących rodzinę i społeczność lokalną:

1. Wyjazdy integracyjno-edukacyjne,
2. Spotkanie Wigilijne o charakterze integracyjno-kulturalnym,
3. Piknik integracyjny,
4. Spotkania ze specjalistami.

Wśród rezultatów i produktów osiągniętych dzięki projektowi można wskazać:

A. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 34

B. Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem - 6

C. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 10

D. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 7

E. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu – 8

F. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych społecznie, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu - 10

Budżet: wydatki kwalifikowalne- 389 520,23 zł, z tego wkład własny publiczny – 58 428,18 zł, z tego wkład pieniężny – 10 642,68zł

II. ASYSTENT RODZINY

Ośrodek zatrudniał w ramach umowy o pracę na czas określony 2 asystentów rodziny, którzy realizowali zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.). Ustawa powstała dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości, zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności; dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci; w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Ponadto ustawa określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 ze zm.);
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218), lub innymi

podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W 2019 r. wsparciem asystentów rodziny objęto 29 rodzin, w tym 8 zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez Sąd. Zakończono współpracę z 8 rodzinami: z 6 ze względu na osiągnięcie celów, z 2 ze względu na zaprzestanie współpracy.

Tabela 9 Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania Asystent Rodziny:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta:	25	25	27	29
W tym liczba dzieci	54	55	54	64
W tym zobowiązanych przez Sąd	3	5	6	8
Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę, z tego:	7	4	3	8
- z uwagi na osiągnięcie celów	3	1	2	6
- z uwagi na zaprzestanie współpracy	4	3	1	2

Źródło danych: MGOPS Mrocza

W celu przeciwdziałania trudnościom związanym z opieką i wychowaniem dzieci, a także ze sprawami życia codziennego, zasadna jest dalsza praca z rodzinami. Rodziny uzyskujące dotychczasowe wsparcie stopniowo, a zarazem skutecznie podnoszą poziom swoich umiejętności wychowawczych, zawodowych oraz życiowych. Praca asystenta rodziny jest procesem długofalowym, a prowadzone działania, aby odniosły zamierzony skutek muszą być cały czas utrwalane, dlatego tak jak w latach poprzednich również w 2019 roku asystenci pomagali rodzinom w rozwiązywaniu codziennych spraw socjalno-bytowych, towarzyszyli członkom rodziny w urzędach, ośrodkach zdrowia i innych instytucjach, modelując i trenując umiejętności społeczne służące realizacji różnych spraw. Udzielali informacji oraz poszerzali świadomość w zakresie przysługujących klientom praw. Podstawą działania asystentów rodziny jest plan pracy z rodziną, opracowywany i realizowany we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Opracowany przez asystenta plan pracy z rodziną określa zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, zawiera terminy realizacji zaplanowanych działań oraz przewidywane efekty. Ponadto asystenci rodzin prowadzą karty pracy asystenta rodziny dokumentujące każde spotkanie asystenta z rodziną i opis działań przeprowadzonych z rodziną. Aby praca z rodziną przynosiła efekty stosowane są wielokierunkowe formy pomocy.

Tabela 10 Realizacja działań w ramach Programu Asystent Rodziny i Koordynator Pieczy Zastępczej

	Realizacja Programu Asystent Rodziny i Koordynator Pieczy Zastępczej	Liczba zatrudnionych AR	Kwota dotacji	Wkład własny	Koszt programu
2015	Umowa Nr 80/2015 z 6.07.2015	2	51 000	21 039,82	72 039,82
2016	Umowa Nr 16/2016 z 12.09.2016	2	48 600	27 468,17	76 068,17
2017		2	38 130	21 654,42	59 784,42

	Umowa z 9.10.2017		(Z tego: FP- 25 537)		
2018	Umowa Nr 16/2018 z 19.10.2018 roku	2	40 147 (z tego FP 11 332)	27 775,16	67 922,16
2019	Umowa Nr 16/2019 z 30.10.2019 roku	2	42 267	33 852,00	76 119,00

Dane: opracowanie własne MGOPS

Praca asystenta rodziny jest procesem długofalowym, a prowadzone działania, aby odniosły zamierzony skutek muszą być cały czas utrwalane, dlatego tak jak w latach poprzednich również w 2019 roku asystenci pomagali rodzinom w rozwiązywaniu codziennych spraw socjalno-bytowych, towarzyszyli członkom rodziny w urzędach, przychodniach i innych instytucjach, modelując i trenując umiejętności społeczne służące realizacji różnych spraw. Udzielali informacji oraz poszerzali świadomość w zakresie przysługujących klientom praw.

W celu przeciwdziałania trudnościom związanym z opieką i wychowaniem dzieci, a także ze sprawami życia codziennego, zasadna jest dalsza praca z rodzinami. Rodziny uzyskujące dotychczasowe wsparcie stopniowo, a zarazem skutecznie podnoszą poziom swoich umiejętności wychowawczych, zawodowych oraz życiowych.

III. WSPARCIE INSTYTUCJI I PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ DZIECKA I RODZINY

Komisariat Policji w Mroczy

Funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Mroczy nie realizują zadań wynikających z w/w programu w sposób bezpośredni. Dzielnicy z Komisariatu Policji w Mroczy uczestniczyli w pracach poszczególnych grup roboczych powoływanych w związku z zakładanymi Niebieskimi Kartami, w ramach których to, wspólnie z przedstawicielami innych instytucji podejmują działania na rzecz wspierania rodziny. Istotnym elementem współpracy w zakresie pomocy rodzinie jest bieżąca wymiana informacji oraz inicjowanie wystąpień do poszczególnych podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie, chociażby wystąpień do Wydziałów Rodzinnych i Nieletnich Sądów Rejonowych w sprawie wglądu w sytuację rodzinną, w tym bardzo często sytuację małoletnich dzieci będących w rodzinie. Jednakże podstawową formą realizacji zadań z zakresu pomocy rodzinie jest obsługa interwencji domowych a następnie w zależności od sytuacji podejmowanie dalszych kroków na rzecz udzielenia rodzinie pomocy i wsparcia poprzez informowanie odpowiednich służb. Do podmiotów zajmujących się szeroko rozumianym wspieraniem rodzin, z którymi współpracuje Komisariat Policji w Mroczy zaliczyć można MGOPS w Mroczy, Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy, Zespół Interdyscyplinarny w Mroczy, Sąd Rejonowy w Nakle nad Notecią, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Nakle nad Notecią oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią.

IV. PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO

Stowarzyszenie Izyda zostało zarejestrowane w KRS 27.08.2016 r. Celem Stowarzyszenia jest inicjowanie, wspieranie i pomoc w przedsięwzięciach edukacyjno-kulturalnych dzieci i młodzieży, a także wspieranie dzieci i młodzieży oraz rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, integracja środowiska lokalnego, inicjowanie działań kulturalnych w środowisku lokalnym organizowanie działań mających na celu pomoc dla rodzin niewydolnych opiekuńczo- wychowawczo. Działalność nieodpłatna pożytku publicznego jest realizowana przede wszystkim poprzez: prowadzenie działalności profilaktycznej wobec występujących zagrożeń patologią społeczną, udzielanie pomocy rodzicom i wychowawcom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych, szerzenie oświaty zdrowotnej, kształtowanie osobowości młodych ludzi, prowadzenie działalności edukacyjnej,

opiekuńczej, wychowawczej. Wspieranie i upowszechnianie inicjatyw i działań kulturalnych, rozwijanie twórczości i kreatywności dzieci i młodzieży. Wspieranie wszelkich form pomocy i inicjatyw zmierzających do przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji wśród dzieci i młodzieży, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, organizacja pomocy w nauce dla dzieci i młodzieży, prowadzenie wypoczynku dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Dnia 08.04.2019 roku została odpisana umowa pomiędzy Stowarzyszeniem IZYDA a Gminą Mrocza na wykonanie zadania publicznego, zgodnie z przepisami umowy z dnia 24.04.2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pod tytułem: „Wspieranie rodziny i pieczy zastępczej na terenie Gminy Mrocza poprzez prowadzenie Świetlicy Środowiskowej dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Mrocza”. Zajęcia odbywały się w pomieszczeniach MGOKiR w Mroczy przy ul. Sportowej 1, które wynajmowane były przez Stowarzyszenie IZYDA. Do Świetlicy uczęszczało przeciętnie 15 osób dziennie, którymi opiekował się 1 wychowawca (maksymalna liczba dzieci – 15). Świetlica była czynna w środy i czwartki w godzinach 15:00 – 19:00. Stowarzyszenie IZYDA organizowało:

Zabawy integracyjne dla dzieci i młodzieży ze świetlicy oraz ich rodzin celem pokazania różnych form spędzania czasu wolnego w rodzinach.

Prowadzono zajęcia:

- edukacyjne, tj. odrabianie lekcji, zajęcia reedukacyjne,
- zajęcia rozwijające twórcze zainteresowania: plastyczne, muzyczne, taneczne,
- zajęcia grupowe i inne rozwijające zainteresowania, talent, inspirujące do samorozwoju (gry i - zabawy grupowe, rozwijające umiejętności współpracy w grupie, w tym umiejętności rozwiązywania problemów wynikających z przebywania w grupie rówieśniczej), zajęcia sportowe.

W 2019 r. Stowarzyszenie IZYDA mogło prowadzić zajęcia w świetlicy tylko i wyłącznie dzięki dotacji z Urzędu Miasta i Gminy Mrocza oraz pracy wolontariackiej członków Stowarzyszenia IZYDA.

Stowarzyszenie Izyda od początku swojej działalności współpracuje z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni pracując w środowisku pomagają w rekrutacji dzieci i młodzieży ze środowisk, które mogłyby uczestniczyć w zajęciach prowadzonych w świetlicy. Przekazują informacje rodzicom, a Stowarzyszenie zajmuje się rekrutacją i formalnościami związanymi z uczestnictwem dzieci w zajęciach.

V. RODZINY WSPIERAJĄCE

Brak wniosków o objęcie wsparciem oraz chętnych kandydatów na rodzinę wspierającą. MGOPS w Mroczy pomimo tego głosił nabór w miesiącu lutym (bez ograniczenia czasowego) na kandydatów do pełnienia funkcji Rodziny Wspierającej pt.: „Zostań Rodziną Wspierającą”. Do dnia sporządzenia sprawozdania nie zgłosiła się żadna rodzina.

VI. PIECZA ZASTĘPCZA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy posiada informacje, że w roku 2019 r. na terenie gminy Mrocza funkcjonowało łącznie 9 rodzin zastępczych i 1 pogotowie rodzinne i 1 Rodzinny Dom Dziecka

W rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo wychowawczych z terenu naszej gminy umieszczonych było 16 dzieci. Ponadto dzieci z gminy Mrocza umieszczone są w rodzinach zastępczych, Placówkach Opiekuńczo Wychowawczych i Rodzinnych Domach Dziecka poza gminą Mrocza. Dzieci trafiają do rodzin zastępczych i pogotowia ze względu na niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodziców jak również ze względu na interwencję Policji i alkoholizm rodziców.

Na 16 dzieci umieszczonych w powyższych placówkach i rodzinach zastępczych gmina ponosi koszty opieki i wychowania. W 2019 r. wydano na ten cel 78 223,43 zł. W przypadku 2 dzieci odpłatność wyniosła 10%, w przypadku 10 dzieci odpłatność – wyniosła 50% i w przypadku 4 dzieci odpłatność

wyniosła 30% kosztów utrzymania w pieczy zastępczej.

Tabela 11 Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania Piecza Zastępcza

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	15	14	16
Koszt ponoszony przez gminę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	71 039,63	70 774,54	78 223,43

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Ze względu na trudności opiekuńczo-wychowawcze rodziców uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych decyzją komisji społeczno-wychowawczej zostają umieszczone w Socjoterapeutycznych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych i w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych.

Tabela 12 Tabelaryczne przedstawienie problemu umieszczenia dzieci w Ośrodkach Wychowawczych

	Liczba uczniów umieszczonych w 2019 roku		
	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Mroczy	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Witosławiu	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia „KMK KOS” Kosowo
Socjoterapeutyczne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	1	0	0
Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	0	0	0
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	1	1	0
Razem	2	1	0

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 13 Wykonanie budżetu MGOPS w Mroczy w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

I. p.	Rozdział	Klasyfikacja	Wykonanie (do pełnego zł)							
			2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.	85204/85508	Rodziny Zastępcze	760	3 802	12 472	27 246	51 307	71 040	70 775	78 223
2.	85206/85504	Wspieranie Rodziny w tym:	21 685	36 591	43 454	81 081	85 503	66 755	488.245	499.657
3.		Dobry Start	-	-	-	-	-	-	386.320	384.710

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 14 Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba dzieci umieszczonych w	1	4	7	10	15	15	14	16

pieczy, za które Gmina Mroczka ponosi odpłatność								
Powrót dziecka do rodziny biologicznej	0	0	0	1	3	4	1	1
Uśredniony roczny koszt za 1 dziecka w zł	761	951	1 782	2 725	3 420	4 736	5 056	4 889

Źródło danych: MGOPS Mroczka

Tabela 15 Rodzaje i liczba rodzin zastępczych

Rodzaje rodzin w Powiecie Nakielskim i na terenie Gminy Mroczka	Liczba rodzin							
	2016		2017		2018		2019	
	Powiat	Gmina	Powiat	Gmina	Powiat	Gmina	Powiat	Gmina
Rodziny zastępcze spokrewnione	41	1	37	1	35	2	39	2
Rodziny zastępcze niezawodowe	24	0	21	0	19	0	19	2
Rodziny zastępcze zawodowe	9	1	10	1	10	0	12	0
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	10	1	2	1	2	1	2	1
Rodziny zastępcze specjalistyczne	0	0	0	0	0	0	0	0
Rodzinne domy dziecka	5	0	5	0	7	1	6	0
Razem	89	3	75	3	73	4	78	5

Dane: PCPR Nakło/Not.

Tabela 16 Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych

Rok	Liczba dzieci z Gminy Mroczka przebywających w rodzinach zastępczych umieszczonych w danym roku	Liczba dzieci z terenu innych powiatów, gmin

	Na terenie Gminy Mrocza	Na terenie Powiatu Nakielskiego	Razem	przebywających w rodzinach zastępczych na terenie GM
2016	7	8	15	9
2017	6	9	15	9
2018	6	8	14	8
2019	3	8	11	10

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 17 Liczba dzieci przebywających/umieszczonych w danym roku z Gminy Mroczy

	Liczba dzieci przebywających/umieszczonych w danym roku w pieczy zastępczej z Gminy Mrocza			
	2016	2017	2018	2019
Powiat Nakielski	14/6	14/3	12/4	8/4
Inny Powiat	1/0	1/1	2/1	4/0
Razem	15/6	15/4	14/5	12/6

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Art. 191 ust. 9 pkt 1-3, ust. 10 pkt 1-3 ustawy określają wydatki gminy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym 10%, 30% i 50% odpowiednio w pierwszym, drugim i trzecim roku i latach następnych, średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka.

VII. WSPARCIE KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”

1. Dnia 1 stycznia 2017 roku weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz.U. z 2019 roku poz.473 ze zm.), którą realizuje MGOPS w Mroczy na podstawie stosownych upoważnień wydanych przez Burmistrza Miasta i Gminy Mrocza.

Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do: świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny.

2. Jednorazowe świadczenie w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Osoby ubiegające się o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu składają wniosek, do którego załączają następujące dokumenty:

1) zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii;

2) zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną* potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu - wzór zaświadczenia został określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz. U. 2010, poz. 1234).

* Wymóg dostarczenia zaświadczenia lekarskiego/zaświadczenia wystawionego przez położną nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub opiekunami faktycznymi dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu można było składać od 1 stycznia 2017 roku.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Przyznanie jednorazowego świadczenia następuje na podstawie decyzji administracyjnej wydanej w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Jednorazowe świadczenie przysługuje: matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka) albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Jednorazowe świadczenie przysługuje świadczeniobiorcom oraz osobom uprawnionym do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 ze zm.).

Jednorazowe świadczenie przysługuje w wysokości 4000 zł bez względu na dochód rodziny.

Jednorazowe świadczenie nie przysługuje, jeżeli:

- Osoba wnioskująca nie jest świadczeniobiorcą świadczeń opieki zdrowotnej lub osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji - w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 ze zm.),
- na dziecko, na które osoba wnioskuje o jednorazowe świadczenie, było pobierane w tej lub innej instytucji jednorazowe świadczenie,
- dziecko, na które osoba wnioskuje o jednorazowe świadczenie, zostało umieszczone w pieczy zastępczej lub w domu pomocy społecznej zapewniającym nieodpłatne pełne utrzymanie,
- członkowi rodziny przysługuje na dziecko jednorazowe świadczenie lub świadczenie o charakterze podobnym do jednorazowego świadczenia za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia został złożony po terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.
- kobieta nie pozostawała pod opieką medyczną od 10 tygodnia ciąży.

3. Istotną rolę we wspieraniu rodzin oczekujących narodzin dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z takimi obciążeniami rozwojowymi pełni asystent rodziny.

Asystent rodziny, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2019 roku poz. 1111 ze zm.), zwanej dalej ustawą o wspieraniu rodziny, realizowanej od 1 stycznia 2012 roku, prowadzi działania skierowane do rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Od 1 stycznia 2017 roku, z dniem wejścia w

życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz.U. z 2019 roku poz.473 ze zm.), zwanej dalej ustawą „Za życiem”, poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Ponadto do działań asystenta należy współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny.

Na mocy tej ustawy asystent obejmuje wsparciem nie tylko, jak dotąd, rodziny z dziećmi, ale również małżonków oczekujących dziecka i rodziców dziecka w fazie prenatalnej. Ma to być oddziaływanie wspierające o charakterze profilaktycznym, skierowane do osób nie tylko mających dzieci, ale również bezdzietnych, przygotowujących się do wyzwań rodzicielstwa, zwłaszcza związanego z ciężką chorobą potomka – zanim urodzi się dziecko lub w zakresie interwencji kryzysowej – w czasie ciąży, po jego śmierci lub po porodzie.

Ustawa „Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny (art. 1).

Wsparcie to ma być realizowane przez zapewnienie (art. 4):

- kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- dostępu do usług koordynacyjnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego; oraz 3 kolejnych realizowanych m.in. przez asystenta rodziny:
- dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży,
- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę,
- innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzina jest uprawniona w sytuacjach, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 („kobieta w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych”) i ust. 2 pkt 2-4 („dziecko, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”) do poradnictwa w zakresie:

- przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka,
- wsparcia psychologicznego,
- pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej (art. 8 ust. 1. ustawy „Za życiem”).

Koordynacja ww. poradnictwa zajmuje się asystent rodziny. Polega ona na

opracowywaniu wspólnie z osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowaniu

przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyłączeniem świadczeniodawców, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

Odbiorcy usług asystenta rodziny

Do 31 grudnia 2016 roku, realizując zadania na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny wspierał rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (art. 11, art. 15 wymienionej ustawy). Przepisy ustawy „Za życiem” poszerzają zakres odbiorców usług asystenta o kobiety i rodziny, w których zachodzi prawdopodobieństwo wystąpienia takich trudności w związku ze specjalnymi potrzebami w zakresie opieki, pielęgnacji lub wychowania. Jest to więc działanie mieszczące się w zakresie profilaktyki I-rzędowej.

Odbiorcami działań asystenta rodziny od stycznia 2017 roku są:

1. Kobiety w okresie ciąży i porodu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, posiadające dokument potwierdzający ciążę i ich rodziny (art. 4 ust. 1, pkt 3, art. 4 ust. 3 i art. 8 ust. 2 ustawy „Za życiem”). Zgodnie z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 16. 02.2017 roku do tej grupy zaliczono:

- każdą kobietę w ciąży i jej rodzinę (pomoc w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę),
- rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko, oznacza to ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu,
- kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
- kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu: poronienia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka obciążonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami,

2. Rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (art. 4 ust. 2 pkt 2-4, i 8 ust. 2 ustawy „Za życiem”), wydane przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii,

3. Rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (standardowe zadania asystenta rodziny realizowane w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny),

4. Rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz dzieckiem i młodzieżą posiadającą odpowiednio opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w ustawie o systemie oświaty (Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” – Dz.U. z 2016 roku poz. 1260).

Dziecko z zaburzeniami w rozwoju posiada specjalne potrzeby w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania. Dlatego też uznano, że kobiety w ciąży powikłanej i rodzice dzieci przewlekłe chorych, i nie w pełni sprawnych, potrzebują szczególnego wsparcia w przygotowaniu się do tak trudnego rodzicielstwa lub specjalnego wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Celem oddziaływań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy i programu „Za życiem” jest lepsze funkcjonowanie kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej (art. 8 ust. 1. ustawy „Za życiem”). Ponadto działania koordynujące wobec rodziny oczekującej dziecka, które może

umrzeć w trakcie ciąży lub porodu (zob. Informator „Uprawnienia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 16. 02.2017 roku).

Do zadań asystenta należy:

- wsparcie i towarzyszenie emocjonalne,
- zapoznanie (przekazanie informacji i szczegółowe omówienie) kobiety w ciąży i/lub rodziny z Informatorem. Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 16.02.2017 roku, dotyczącym możliwości wsparcia,
- opracowanie wspólnie z kobietą w ciąży i/lub rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia,
- koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i/lub rodziny (art. 8. ust. 1-3),
- występowanie przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów (z wyłączeniem świadczeniodawców) w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia (art. 8 ust. 3 pkt. 2 ustawy „Za życiem”).

Asystent rodziny realizuje wsparcie przy konsultacji zespołu specjalistów (nazwanego zespołem multiprofesjonalnym).

Zadania asystenta rodziny wynikające z realizacji ustawy „Za życiem” zostały wpisane do ustawy o wspieraniu rodziny (art. 15 ust. 13a), jako głównej ustawy wyznaczającej rolę, zakres działań i organizację pracy asystentów. Do dominujących działań, jak do tej pory, należy więc wsparcie instrumentalne, informacyjne i emocjonalne, a w przypadku problemów opiekuńczo-wychowawczych – pedagogizacja.

W 2019 roku MGOPS w Mroczu wypłacił 2 świadczenia pieniężne na ten cel. Żadna rodzina nie została też objęta wsparciem asystenta rodziny, z powodu braku wniosków.

VIII. OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

Od 25 sierpnia 2017 roku MGOPS w Mroczu jest realizatorem zadań wynikających z ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi do lat 3.

Kwestie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 reguluje ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 326) oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. W ramach opieki realizowane są funkcje: opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna.

Opieka nad dzieckiem może być sprawowana do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia.

W 2019 roku Gmina Mroczu nie realizowała wsparcia w ramach w/w ustawy.

IX. POMOC FINANSOWA

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Jej zadaniem jest zapobieganie sytuacjom wyżej wspomnianym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Tabela 18 Tabela wykonania usług opiekuńczych:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ilość środowisk	13	14	14	18
Ilość świadczeń/godzin	4 328	5 467	6 698	6 088
Kwota świadczeń (MPiPS)	52 885	65 241	70 797	90 382
Ogólny koszt zadania (MPiPS)	74 057	95 270	118 046	163 974
Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców	10 084	14 304	12 497	14 554

Dane: MGOPS Mroczu

Tabela 19 Tabelaryczne przedstawienie wykonania SUO

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ilość środowisk	4	5	3	5
Ilość świadczeń/godzin	910	786	532	552
Kwota świadczeń	60 239	36 427	36 038	37 603
Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców	4 323	3 636	3 573	2 659

Dane: MGOPS Mrocza

Tabela 20 Udzielone świadczenia – zadania własne Gminy

Formy udzielonej pomocy	Liczba świadczeń			Kwota świadczeń w zł			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Razem	x	x	x	1 407 675	1 102 411	942 937	364	296	248	1 056	871	655
Zasiłki stałe ogółem	600	616	684	305 768	318 264	367 998	50	64	69	83	87	97
W tym przyznane osobie samotnie gospodarującej	432	477	546	245 554	265 424	315 672	36	47	55	36	47	55
Pozostającej w rodzinie	168	139	138	60 214	52 840	52 326	14	17	14	47	40	42
Zasiłki okresowe ogółem	1 746	1 106	821	680 628	431 575	317 269	321	257	145	1 008	785	473
Schronienie	581	746	582	15 157	21 774	21 383	3	5	4	3	6	4
Posiłek	12 136	17 050	9 370	55 000	89 022	51 335	62	63	53	242	234	186
W tym dla dzieci	7 915	10 900	5 623	35 504	56 721	31 034	46	44	33	213	206	153
Usługi opiekuńcze	5 467	6 698	6 088	65 241	70 797	90 382	14	14	19	17	23	23
Zasiłki celowe – zdarzenie losowe	0	2	2	0	2 600	6 500	0	2	2	0	2	2
Sprawienie pogrzebu	0	1	1	0	2 570	3 964	0	1	1	0	1	2
Inne zasiłki celowe i w naturze	x	x	x	285 881	165 809	84 106	283	198	142	872	597	436

W tym celowe specjalne	19	10	25	6 420	1 260	3 667	10	12	22	30	15	73
Poradnictwo specjalistyczne	x	x	x	x	x	x	48	61	92	168	213	275
Interwencja kryzysowa	x	x	x	x	x	x	12	12	12	42	42	12
Praca socjalna	x	x	x	x	x	x	378	301	252	1 105	865	670

Dane: MGOPS Mrocza

Tabela 21 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Liczba rodzin						Liczba osób w rodzinach		
				Ogółem			w tym: na wsi					
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem	472	404	334	364	220	253	199	146	128	1 056	871	673
W tym świadczenia pieniężne	364	246	239	346	136	224	193	102	117	1 020	706	606
Świadczenia niepieniężne	135	140	120	82	84	77	44	44	38	274	165	225

Dane: MGOPS Mrocza

Rodzaj pomocy, forma oraz rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Natomiast potrzeby powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą w możliwościach pomocy społecznej.

Środki przeznaczone na zasiłki celowe przyznawane ze środków gminnych są niewystarczające na zaspokojenie wszystkich potrzeb osób ubiegających się o nie.

Tabela 22 Tabelaryczne przedstawienie zadań realizowanych przez MGOPS w Mroczy

L.p.	Rozdział	Klasyfikacja	Plan (do pełnego zł)			Wykonanie (do pełnego zł)		
			2017	2018	2019	2017	2018	2019
1.	85153	Zwalczanie narkomanii	2 000	3 350	4 000	1 600	2 480	3 870
2.	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	194 500	195 650	209 350	137 462	146 850	179 347
3.	85195	Pozostała działalność	400	810	1 600	380	810	1 572

4.	85202	Domy pomocy społecznej	85 370	126 224	175 000	76 080	120 906	172 799
5.	85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5 000	5 000	5 000	4 900	4 683	3 308
6.	85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne	50 315	52 351	35 209	49 573	48 890	32 691
7.	85214	Świadczenia społeczne (zasiłki celowe, okresowe)	716 892	479 403	362 237	711 667	469 327	357 579
8.	85215	Dodatki mieszkaniowe	170 118	147 225	167 706	166 628	143 521	164 354
9.	85216	Zasiłki stałe	309 818	323 501	373 998	305 768	318 264	367 998
10.	85219	Ośrodek Pomocy społecznej	947 818	1 007 852	1 061 084	916 503	966 685	1 032 880
11.	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	139 790	170 495	208 182	131 696	154 082	201 576
12.	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	325 000	250 000	117 500	325 000	244 022	116 335
13.	85278	Usuwanie klęsk żywiołowych	1 513 243	0	0	1 314 089	0	0
14.	85295	Pozostała działalność	76 423	89 319	104 666	67 954	80 358	99 010
15.	85395	Pozostała działalność	-	-	45 198	-	-	45 024
16.	85415	Pomoc materialna dla uczniów	355 800	341 966	235 700	330 232	272 564	233 820
17.	85211	Świadczenia wychowawcze	7 561 736	7 330 109	8 450 781	7 522 331	7 030 752	8 431 249
18.	85502	Świadc. rodz. + fundusz alimentacyjny	4 749 525	4 712 355	4 621 754	4 696 619	4 580 444	4 553 478
19.	85503	Karta dużej rodziny	249	296	1 604	225	238	1 492
20.	85504	Wspieranie rodziny, w tym świadczenie 300+	72 931	493 266	503 902	66 755	488 245	499 657
21.	85204	Rodziny zastępcze	80 000	80 000	82 000	71 040	70 775	78 223

22.	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za osoby pobierające niektóre św. rodzinne zgodnie z przepisami ustawy o św. rodzinnych oraz za osoby pobierające z. dla opiekunów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie z. dla opiekunów	-	-	28 615	-	-	26 169
		RAZEM	17 356 928	15 809 172	16 795 086	16 896 502	15 143 895	16 602 431

Dane: MGOPS Mrocza

X. OSIĄGNIĘTE WSKAŹNIKI W 2019 ROKU

- Liczba rodzin objętych pomocą materialną: 253

- Liczba osób objętych wsparciem w ramach:

- Programu pomoc państwa w wychowywaniu dzieci: 1 069
- Świadczeń rodzinnych: 321
- Programu „Dobry Start” (rodzin): 829
- Funduszu Alimentacyjnego: 59
- Pomocy materialnej dla uczniów: 183
- Dodatków mieszkaniowych: 835
- Dodatków energetycznych: 448
- KDR: 482 (liczba wydanych kart)
- Ustawy „Za Życiem”: 2
- PO PŻ: 914

-Liczba dzieci objętych dożywianiem: 252

W zakresie: Organizowanie akcji pomocowych (m.in. zbiórka odzieży, zabawek, wyprawek dla noworodków):

-liczba rodzin objętych wsparciem: 8

- liczba akcji: 20

W zakresie: Pomoc kobietom w ciąży i ich rodzinom w sytuacji powikłań ginekologiczno-położniczych:

- Liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia: 1

- Liczba osób, którym udzielono schronienia w specjalistycznym ośrodku dla ofiar przemocy: 0

- Liczba założonych Niebieskich Kart: 53

- Kwota zabezpieczona na współfinansowanie dzieci w pieczy zastępczej: 78 223 PLN

- Liczba rodzin objętych pracą socjalną: 252

- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny: 29

- Liczba rodzin wspierających: 0

- Liczba rodzin objętych usługami opiekuńczymi: 18

- Liczba rodzin objętych SUO: 5

- Liczba podmiotów świadczących poradnictwo (prawne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne): 6

- Liczba udzielonych porad/konsultacji: 2 737

W zakresie: Motywowanie do podejmowania leczenia osób uzależnionych i terapii osób uzależnionych:

- Liczba wszczętych postępowań: 29

- liczba wniosków skierowanych do sądu: 19

- Liczba przeprowadzonych konsultacji/porad/sesji w ramach profilaktyki alkoholowej: 602
  - Liczba osób, które objęto w/w formą wsparcia: 1 127
- W zakresie: Kierowanie dzieci na formy wypoczynku typu kolonie i obozy, w tym realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom:
- Liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku: 13
- W zakresie: Inicjowanie interdyscyplinarnych działań na rzecz rozwiązywania problemów rodzin w kryzysie oraz wszechstronna współpraca z podmiotami działającymi w obszarze pracy z dzieckiem i rodziną:
- Liczba grup roboczych: 35
  - Liczba rodzin objętych pomocą GR:
  - Liczba posiedzeń GR: 42
- W zakresie: Prowadzenie monitoringu funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych:
- Liczba rodzin objętych opieką kuratora:
    - W trybie nadzoru nad ograniczoną władzą rodzicielską: 23
    - W trybie nadzoru nad nieletnimi: 10
    - W trybie nadzoru nad realizacją leczenia odwykowego: 11
  - Liczba wniosków o skontrolowanie władzy rodzicielskiej: 2
  - Liczba rodzin objętych monitoringiem AR/pracownika socjalnego: 211
- W zakresie: Rozwijanie systemu wsparcia dla rodziny (lub jej członków) zróżnicowanego ze względu na różnorodność problemów i potrzeb społecznych:
- Liczba przeprowadzonych kampanii: 0
- W zakresie: Realizacja programów profilaktyczno- edukacyjnych (m.in. wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, programów z zakresu dewiacji i patologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień, itp.):
- Liczba programów: 15
  - Liczba uczestników: 651
- W zakresie: Organizacja czasu wolnego oraz wypoczynku dzieci i młodzieży (m.in. dostęp do infrastruktury sportowo- rekreacyjnej, kulturalnej turystycznej oraz wypoczynek zorganizowany):
- Liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego: 0
  - Liczba podmiotów organizujących wypoczynek: 0
- W zakresie: Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne, ogniska wychowawcze):
- Liczba świetlic: 1
  - Liczba dzieci uczęszczających do świetlic: 15
- W zakresie: Rozwijanie wolontariatu w zakresie wyrównywania braków edukacyjnych i wychowawczych (w tym realizacja programu wychowawców podwórkowych):
- Liczba zawartych umów z wolontariuszami: 21
  - Liczba rodzin/dzieci objętych pomocą: oddziały przedszkolne
  - Liczba podmiotów świadczących pomoc specjalistyczną dla rodzin mających trudności w prawidłowym wypełnianiu roli opiekuńczej: 1
- W zakresie: Tworzenie grup wsparcia dla rodziców zgodnie z zasadą pomocniczości:
- Liczba działających grup wsparcia: 0
  - Liczba rodzin posiadających trudności we właściwym sprawowaniu opieki nad dziećmi objętymi wsparciem asystentów rodziny: 29
  - Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i potrzeby ochrony macierzyństwa: 43
  - Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego: 15
  - Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego: 275
  - Liczba kampanii informacyjnych dla rodzin na rzecz prawidłowego pełnienia roli opiekuńczej: 0
- W zakresie: Pomoc rodzinom biologicznym w stworzeniu odpowiedniego środowiska wychowawczego w celu umożliwienia powrotu dzieci do rodzin
- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny: 29

- Liczba dzieci powracających z pieczy do rodzin biologicznych: 1

W zakresie: Współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności w zakresie pracy z rodziną biologiczną celem powrotu dzieci do rodzin

- Liczba kontaktów z koordynatorem: 52

- Liczba dzieci z terenu Gminy Mrocza umieszczonych w pieczy zastępczej: 6

- Wysokość środków finansowych wydatkowanych na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej: 78 223,43 PLN

W zakresie: Zapewnienie możliwości i warunków do rozwoju kwalifikacji asystentów rodziny, pracowników socjalnych i innych osób zawodowo związanych pracą z rodziną z problemami:

- Liczba szkoleń, w których uczestniczyli asystenci rodziny: 10

- Liczba szkoleń, w których wzięli udział pracownicy socjalni: 10

- Liczba szkoleń dla pozostałych osób pracujących z rodziną z problemami: 22

W zakresie: Organizowanie spotkań, konferencji dla przedstawicieli podmiotów lokalnych działających na rzecz rodzin (pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policjantów, kuratorów, terapeutów):

- Liczba spotkań: 0

- Liczba osób biorących udział: 0

W zakresie: Podejmowanie innych zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Mrocza np. lokalnych programów:

- Liczba lokalnych programów: 2

Potrzeby:

1. Istnieje potrzeba zwiększenia środków na realizację porad psychologicznych, w tym w ramach PIK.
2. Istnieje potrzeba zwiększenia o 2 etaty osób świadczących usługi opiekuńcze.
3. Problemy lokalowe MGOPS w Mroczu utrudniają realizację zadań (w ramach projektu brak możliwości realizacji spotkań grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych- wynajmowanie Sali odpłatnie), w tym obsługę osób niepełnosprawnych i chorych, którzy korzystają ze wsparcia.
4. Istnieje potrzeba zabezpieczenia środków finansowych na 3 Asystenta rodziny, obecnie 29 rodzin objętych jest wsparciem. Na 1 AR przypada max. 15 rodzin, w tym monitoring.
5. Brak pomieszczeń na realizację i prowadzenie zajęć w ramach placówki wsparcia dziennego - Świetlicy dla dzieci wymagających takich działań, szczególnie z rodzin z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą w zasobach MGOPS lub GMINY (bez opłat). Proponowane pomieszczenia wymagają opłat.

Przygotowała Gabriela Trzeciakowska Dyrektor MGOPS w Mroczu